

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE

KLASA: UP/I-612-08/25-06/0087

URBROJ: 532-06-02-02/1-25-2

Zagreb, 11. prosinca 2025.

Ministarstvo kulture i medija (OIB 37836302645) na temelju članka 15. stavka 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("Narodne novine", broj 145/24.) i članka 17. stavka 1. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 128/25.), donosi

ODLUKU

1.

Nakon provedenog ispitivanja i usklađivanja s odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara utvrđuje se da **Gradske zidine staroga grada Iloka** u Iloku, zaštićene kao spomenik kulture rješenjima Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture u Osijeku broj: UP-I^o-03-35/2-74.BaM/RJ, od 27. 2. 1974. g. („Kompleks srednjovjekovnog grada Iloka“) i broj: 01-531/1-1962, od 17. 11. 1962. te broj: UP-I^o-03-78/1-1969.MD/MM od 7. 6. 1969. („Gradske zidine u Iloku“), upisane u Registar nepokretnih spomenika kulture Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture u Osijeku pod registarskim brojevima ROS-449 i ROS-9, imaju status kulturnoga dobra.

2.

Granice kulturnog dobra iz točke 1. ove Odluke obuhvaćaju:

k. č. br. 83/2 (zk. ul. 9696, 740m²), **84/1** (zk. ul. 11649, 4260m²), **84/3** (zk. ul. 11649, 297m²), **84/4** (zk. ul. 11835, 987m²), **84/6** (zk. ul. 11649, 3755m²), **85** (zk. ul. 8335, 9372m²), **86** (zk. ul. 9229, 3242m²), **87** (zk. ul. 8183, 1887m²), **88** (zk. ul. 10347, 1512m²), **89** (zk. ul. 9229, 2901m²), **90** (zk. ul. 10174, 1791m²), **91** (zk. ul. 10144, 6315m²), **92** (zk. ul. 10564, 6790m²), **164** (zk. ul. 6811, 27103m²), **165** (zk. ul. 6811, 2609m²), **166** (zk. ul. 11105, 977m²), **167** (zk. ul. 11105, 4968m²), **168** (zk. ul. 6811, 3117m²), **169** (zk. ul. 6811, 5337m²), **170** (zk. ul. 6811_4752m²), **171** (zk. ul. 9229, 3206m²), **172** (zk. ul. 9229, 2564m²), **173** (zk. ul. 9229, 1759m²), **174** (zk. ul. 8183, 644m²), **1321** (zk. ul. 7920, 7547m²), **1468/1** (zk. ul. 7633), **1468/2** (zk. ul. 10564) i **1470/1** (zk. ul. 10564) k. o. Ilok.

Izvod iz katastarskog plana Područnog ureda za katastar Vukovar, Ispostava Ilok, Klasa: 938-06/24-01/33, Urbroj: 541-27-02/6-24-2 od 05.04.2024., u M 1:2500, s ucrtanim granicama kulturnoga dobra, sastavni je dio ove Odluke.

3.

Utvrđuje se sljedeći sustav mjera zaštite kulturnoga dobra iz točke 1. i unutar granica iz točke 2. ove Odluke:

- zaštitne i druge radove na kulturnome dobru i njegovim dijelovima mogu provoditi ovlaštene pravne i fizičke osobe pod uvjetima propisanim Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, uz suglasnost Ministarstva kulture i medija;
- vlasnici kulturnoga dobra, nositelji prava na kulturnom dobru i drugi imatelji kulturnog dobra dužni su provoditi mjere njegove zaštite i očuvanja, a koje odredi Ministarstvo kulture i medija;
- predmetno kulturno dobro može se koristiti samo u turističke i prezentacijske svrhe ili za namjenu određenu od Ministarstva kulture i medija, nije dozvoljena promjena namjene bez odobrenja Ministarstva kulture i medija;

- način korištenja te ciljevi upravljanja moraju biti dugoročno održivi, tako da ne narušavaju svojstva i vrijednosti kulturnoga dobra;
- vlasnici kulturnoga dobra, nositelji prava na kulturnome dobru i drugi imatelji dužni su redovito održavati te osigurati pristupačnost i javnu dostupnost kulturnoga dobra;
- predmetno kulturno dobro ili njegovi dijelovi mogu biti predmet kupoprodaje samo pod uvjetima iz članka 78. – 83. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

4.

Predmetno kulturno dobro s granicama iz točke 2. ove Odluke i mjerama zaštite i očuvanja kulturnoga dobra upisati će se u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara pod brojem **Z - 7955**.

5. Nalaže se tijelu državne uprave nadležnom za katastar i nadležnom općinskom sudu provedba zabilježbe kulturnog dobra u katastar i zemljišnu knjigu na katastarskim česticama utvrđenim ovom Odlukom.

O b r a z l o ž e n j e

Člankom 17. stavkom 1. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike propisana je obveza Ministarstva kulture i medija da ispita i uskladi s odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("Narodne novine", broj 145/24.) rješenja o utvrđivanju svojstva kulturnoga dobra koja su važila do dana stupanja na snagu ovog Zakona, a ne sadrže sve propisane podatke o stanju kulturnog dobra i s njime usklađene mjere zaštite i očuvanja utvrđene konzervatorskim podlogama i drugim propisanim dokumentima.

Predmetnome kulturnom dobru rješenjima citiranim u izreci ove Odluke utvrđeno je svojstvo spomenika kulture i određen upis u Registar nepokretnih spomenika kulture Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture u Osijeku pod registarskim brojevima ROS-9 (Gradske zidine" u Iloku) i ROS-449 ("Kompleks srednjovjekovnog grada Iloka").

U postupku ispitivanja i usklađivanja s odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara utvrđeno je sljedeće:

Povijesna jezgra grada Iloka topografski je smještena na longitudinalnom završetku visoke lesne terase iznad Dunava, usmjerenom istok - zapad. Ime Ilok prvi puta spominje se 1267., ali tragovi života u starom gradu mogu se pratiti od prapovijesti te kroz sva razdoblja do danas. Jezgrom dominira srednjovjekovni povijesni sloj s gotovo potpuno očuvanim fortifikacijskim sustavom, koji se označava kao Gradske zidine staroga grada Iloka. Fortifikacijski sustav sukcesivno je nastajao tijekom 15. st. s dodatnim zapadnim obrambenim prstenom, građenim krajem 15. i početkom 16. st. Zbog sukcesivnog nastajanja zamjetne su razlike u oblikovanju kompleksa. U arheološkim slojevima postoje i naznake starijih građevinskih faza od 15. st.

Gradske zidine staroga grada Iloka imaju oblik izduženog nepravilnog četverokuta. Razvijena dužina očuvanih zidina s kulama i polukulama je oko 1,2 km. Svi dijelovi zidani su opekama i vezani vapnenim mortom. Lica zidova formirana su pravilnim zidanjem, često gotičkim vezom i obrađena dersanjem. Unutrašnjost zidova ima ispunu od lomljene opeke i vapnenog morta. Ponegdje je u temeljima ugrađivan kamen, a učestali su nalazi kamenih spolija srednjovjekovne arhitekture u sekundarnoj upotrebi kao građevinski materijal. Fortifikacijski sustav sastoji se od dvorca Odescalchi u sjeverozapadnom dijelu grada, koji je u najstarijem sloju dvokatni gotički četverokrili palas Nikole Iločkog sa zidovima pročelja debljine do 3 metra, čineći ga samostalnom utvrdom unutar grada. O tome svjedoči složeni obrambeni sustav uz ulaz s pokretnim mostom i vučjom jamom pred istočnim krilom dvorca, koji je istražen u arheološkom sloju i parterno prezentiran, kao i sjeverno krilo dvorca. Intervencijama u 18. st. palas je preuređen u trokrilni dvorac Odescalchi. Sjeverni potez zidina sastoji se od tri kule, od kojih je kula 1 prezentirana kao polukula, zatim kule uz kuriju Brnjaković i samostanske kule. Kule su povezane visokim obrambenim zidom. Kompleks samostana uz samostansku kulu u sjeveroistočnom dijelu grada istovremeno je dio fortifikacijskog sustava i poseban građevni sklop s gotičkom crkvom sv. Ivana Kapistrana. Sa sjeverne strane crkve nedostaje dio obrambenog zida, ali očuvani su tragovi starijih

građevina na liniji zidova koje je potrebno dodatno istražiti. Postoje naznake da se već prije 14. st. u sjeveroistočnom dijelu grada formirao srednjovjekovni burg velikaške obitelji Kont, kasnije zvanih Iločki, koji je nakon gradnje palasa bio osnova izgradnje samostana. Istočni dio obrambenog sustava sastoji se od istočnog krila samostana, zida, peterokutne istočne kule koja je štitila manji pješački ulaz u grad s tragovima pokretnog mosta, polukule 2 i kule 3 na jugoistočnoj strani. Južni potez zidina sastoji se od polukule 4, kule 5 sa kućama A i B, polukule 6, kule 7 te kule 8 koja je otkrivena u temeljnom sloju hamama sagrađenog nad njom. Polukule izvorno nisu bile pokrivene krovom, dok su kule imale četverostrešna krovista. Prema povijesnim kartama fortifikacijski sustav između kule 8 i palasa bio je dovršen zidom s glavnim zapadnim ulazom u grad, koji je danas ispod zemlje, a definiran je prilikom prezentacije dvorca. Obrambeni zidovi između kula i polukula bili su završeni kruništem sa stražarskom stazom koja je djelom bila formirana na samom zidu, a djelom na drvenoj konzolnoj konstrukciji. Između zubaca kruništa bile su montirane drvene klapne koje su se zatvarale. Krajem 15. i početkom 16. st. sa zapadne strane grada fortifikacijski sustav je pojačan dodatnim prstenom utvrda koji je štitio glavni zapadni ulaz u grad. Lošije je kvalitete zidanja, s puno popravaka i preinaka. Sustav započinje sjeverozapadno od palasa i sastoji se od istočnog i zapadnog pravokutnog bastiona, zapadne pravokutne kule, zapadnog platoa, a bili su prema jugu zidom povezani s novim ulaznim sustavom koji se sastojao od barbakana bubrežasta tlocrta s dvojnimi vratima. Pred prvim vratima bio je i mali bastion na koji se spuštao pokretni most nad vučjom jamom. Tragovi barbakana utvrđeni su ispod popločenja tržnice, a vidljiv je vanjski plašt barbakana i dio zida ispod kapele sv. I. Nepomuka. Barbakan je prema jugu bio povezan s velikim bastionom koji brani južnu stranu i posljednji je po redoslijedu nastajanja. Arheološka istraživanja uz bastion utvrdila su postojanje starije faze bastiona koja se sastoji od polukule i zida iz 15. st. Istraživanja su naznačila postojanje južnog zida ispod površine tla usmjerenog od bastiona prema zidu između hamama i kule 7, ali i poteza zida koji ga povezuje s barbakanom.

Unutar srednjovjekovnog grada osim gotičkog dvora Iločkih i crkve Bl. Djevice s franjevačkim samostanom, danas posvećene sv. Ivanu Kapistranu, nalazile su se i dvorska kapela, monumentalna gotička crkva sv. Petra Apostola i jedna manja crkva vjerojatno posvećena sv. Ani sa samostanom augustinaca. Stari planovi iz 1689. te 1690. godine pokazuju veći broj manjih objekata pred istočnim pročeljem palasa iz srednjovjekovnog i turskog vremena te građevine formirane u ulični niz. S vremenom je unutar utvrđenja nestalo srednjovjekovnih građevina i zadržala se samo pojedinačna vrijedna arhitektura koja datira od 15. do 20. st. – hamam sa očuvanim ulazima u havate i arabeskama, turbe, žitnica iz 18. st. te znatni dijelovi očuvani u arheološkom sloju - džamija, minaret, barbakan već spomenute crkve itd. U tri navrata provedena je opsežnija konstruktivna sanacija zidina: 1950.-ih do 1970.-ih te od 2012. do 2014. i zadnja faza obnove od 2021. do početka 2024. godine.

Gradske zidine staroga grada Iloka imaju svojstvo kulturnog dobra na temelju nekoliko svojstava: izvornosti ostataka fortifikacija iz razdoblja gotike/renesanse; rijetkosti jedinstvenih životnih te kulturno povijesnih procesa na području Iloka; očuvanosti srednjovjekovne urbane cjeline s najvećim fortifikacijskim sustavom u cijeloj kontinentalnoj Hrvatskoj u kojem se ogledaju rani pokušaji prilagodbe ratovanju vatrenim oružjem, kao i starosti zbog povijesnih građevina koje datiraju iz početka 15. do 20. st. Navedeno kulturno dobro ima znanstveni, kulturno-povijesni i odgojno – obrazovni značaj te veliki potencijal za buduće izučavanje i prezentaciju.

Nakon ispitivanja i usklađivanja Rješenja citiranoga u izreci ove Odluke, a na osnovi postupka provjere i stručnog vrednovanja kojim je utvrđeno da su ispunjeni svi kriteriji propisani člankom 14. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Stručno povjerenstvo za utvrđivanje statusa nepokretnih i pokretnih kulturnih dobara, na sjednici održanoj 14. listopada 2025. godine predložilo je donošenje odluke kojom proglašava da **Gradske zidine staroga grada Iloka** u Iloku imaju status kulturnoga dobra u smislu članaka 15. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te se, sukladno članku 19. stavku 2. istoga Zakona, a u vezi s člankom 17. stavkom 1. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske određuje sustav mjera zaštite (točka 3. Odluke) kao i upis u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara (točka 4. Odluke).

O ovom postupku stranke su prethodno obaviještene, sukladno članku 15. stavku 4. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Granice kulturnoga dobra (točka 2. Odluke), sustav mjera zaštite (točka 3. Odluke) i nalaganje tijelu državne uprave nadležnom za katastar i nadležnom općinskom sudu radi provedbe zabilježbe kulturnog dobra u katastar i zemljišnu knjigu na katastarskim česticama utvrđenim ovom Odlukom (točka 5. Odluke) određeni su sukladno članku 19. stavcima 2 i 5. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Iz navedenih razloga riješeno je kao u izreci.

Uputa o pravnome lijeku:

Protiv ove Odluke nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom nadležnom Upravnom sudu. Tužba se podnosi u roku od 30 dana od isteka osmog dana od dana javne objave Odluke na mrežnim stranicama Ministarstva kulture i medija. Tužba se predaje nadležnom Upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom. Uz tužbu se dostavlja izvornik ili preslika ove Odluke za Upravni sud, prijepis tužbe i priloga za tuženika, a ako ih ima i za svaku zainteresiranu osobu.

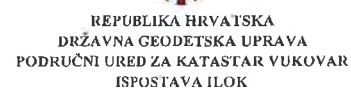
RAVNATELJ

Tomislav Petrinec, dipl. ing. arh.

Dostaviti :

1. *Dostava odluke obavlja se objavom na mrežnim stranicama Ministarstva:*
Iločki podrumi d.d., Dr. F. Tuđmana 72, 32236 Ilok
Grad Ilok, Trg Nikole Iločkog 13, 32236 Ilok
Franjevački samostan, Trg sv. I. Kapistrana 3, 32236 Ilok
Osnovna škola Julija Benešića, Trg sv. I. Kapistrana 1, 32236 Ilok
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ulica Republike Austrije 14, Zagreb
2. Vukovarsko- srijemska županija, Služba za prostorno planiranje, gradnju i zaštitu okoliša, Županijska 9, 32000 Vukovar
3. Državna geodetska uprava, Područni ured za katastar Vukovar, Ispostava Ilok, Trg Nikole Iločkog 13, 32236 Ilok
4. Općinski sud u Vukovaru, Zemljišno-knjižni odjel Ilok, Trg Nikole Iločkog br. 6, 32236 Ilok
5. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za zaštitu kulturne baštine
- Područna konzervatorska služba Vukovar, Županijska 5, 32000 Vukovar
6. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za arhive, knjižnice i muzeje
- Odjel za Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, ovdje
- Pismohrana, ovdje

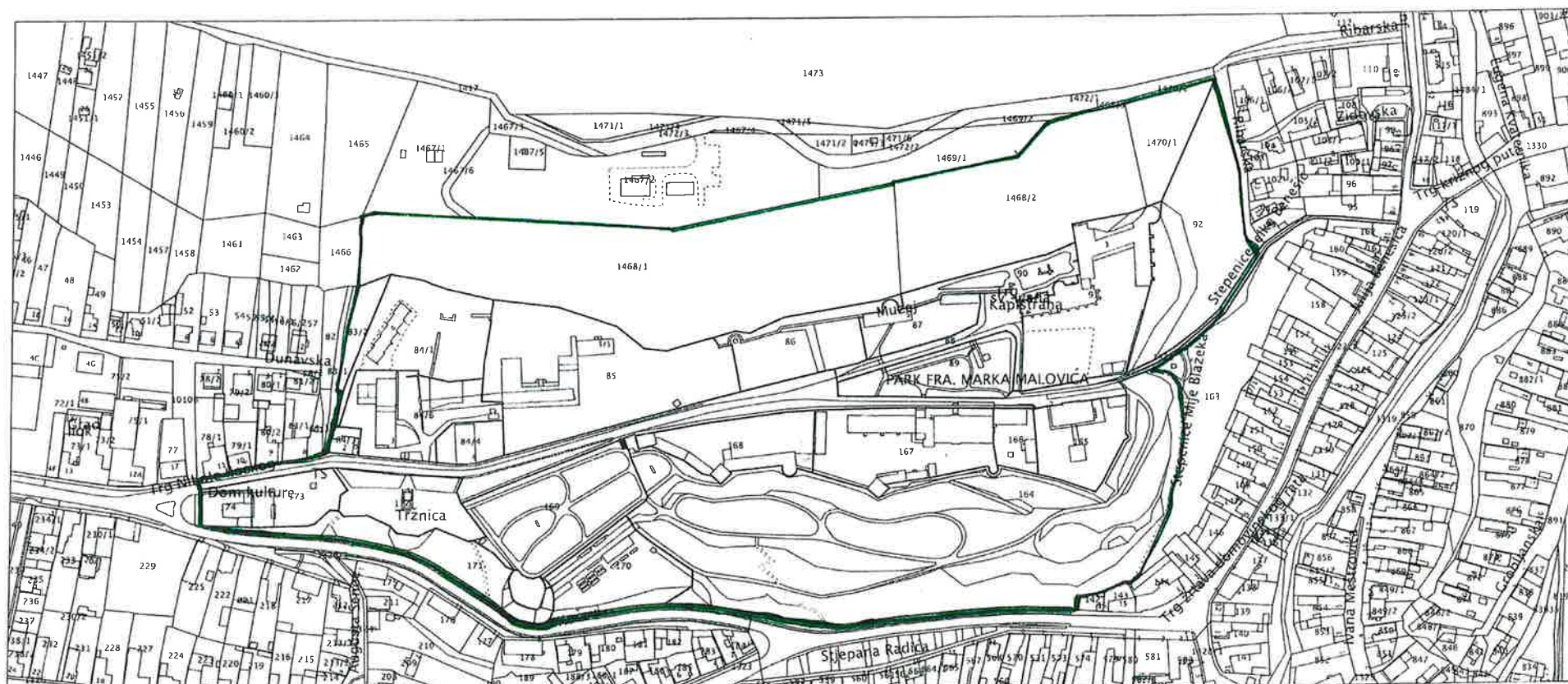

KLASA: 938-06/24-01/33
URBROJ: 541-27-02/6-24-2
LOK, 05.04.2024.

K.o. ILOK
kč.br.: 1321, 164, 165, 166, 167 i druge

IZVOD IZ KATASTARSKOG PLANA

Mjerilo 1:2500
Izvorno mjerilo 1:1000

Sukladno Zakonu o upravnim pristojbama (»Narodne novine«, br. 115/16 i 114/22) te Uredbi o tarifi upravnih pristojbi (»Narodne novine«, br. 156/22), upravna pristojba po Tar. br. 1 ne naplaćuje se.

Službena osoba: Ivan Krekić, ekonomist
ovlašteni katastarski referent